Adviesaanvraag college aan dagelijks bestuur

Invullen door directie:

Onderwerp adviesaanvraag:	Wijzigingsbesluit welstandsnota: duurzame materialisering
Portefeuille:	Ruimtelijke Ordening
Directie:	Ruimte en Duurzaamheid
Datum behandeling staf WH	7 oktober 2025
Datum adviesaanvraag:	26 november 2025
Deadline ontvangst advies:	21 januari 2026
Advies mailen naar:	o.van.den.hooven@amsterdam.nl
Meegestuurde stukken:	1. B en W besluit “Instemmen met het vrijgeven van het ontwerp wijzigingsbesluit welstandsnota: duurzame materialisering” d.d. 11 november 2025 2. Bijlage B Uitgeschreven wijzigingen – duurzame materialisering
Heeft er consultatie vooraf plaatsgevonden?	nee

Invullen door stadsdeel:

Stadsdeel:	Noord
Procesbegeleider:	Donna Hermans
Datum weekstart/staf:	12 januari
Datum stadsdeelcommissie:	21 januari
Datum dagelijks bestuur:	27 januari
Registratienr. (optioneel):	…

Over gevraagde adviezen: Conform de Verordening stadsdelen en stadsgebied Amsterdam 2022:

- (art. 12, lid 1) betrekt college en BM het DB bij voorbereiding van stedelijke kaders als deze kaders betrekking hebben op taken en bevoegdheden van DB of DB een rol krijgt in uitvoering van die kaders, of
- (art. 12, lid 2) als college of BM voornemens is over stedelijke kaders besluit te nemen of voornemens is ander besluit te nemen waarbij belangen van een of meer stadsdelen zijn betrokken, in ieder geval bij vaststellen van bestemmingsplannen, wint college of BM bij DB advies in.

DB legt deze adviezen voor aan SDC (art. 19).

Bij besluitvorming maakt DB inzichtelijk wat advies van SDC is en hoe eventuele voorstellen of moties als bedoeld in art. 30, lid 3, zijn verwerkt. DB neemt advies van SDC over indien is vastgesteld met meerderheid van stemmen en past binnen stedelijke en budgettaire kaders. DB kan uitsluitend schriftelijk met zeer zwaarwegende redenen afwijken van advies of voorstel van SDC. (art. 19, lid 5) Als standpunten van stadsdeelcommissieleden bij uitbrengen van advies uiteenlopen, worden in advies standaard alle verschillende standpunten binnen commissie kenbaar gemaakt. (art. 30, lid 5)

Adviesvraag college

Formuleer hier de vraag aan het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur wordt gevraagd het college te adviseren over het voornemen om het *wijzigingsbesluit welstandsnota: duurzame materialisering* vast te laten stellen door de gemeenteraad.

In de welstandsnota staan voor verschillende gebieden, gebouwen en bouwdelen criteria voor het toepassen van materialen die zichtbaar zijn vanuit de publieke ruimte. Met deze criteria kunnen de Commissie Omgevingskwaliteit en VTH erop toezien dat er materialen worden gebruikt die passend zijn bij het karakter van een gebouw of de omgeving. De criteria zijn dan ook voornamelijk gebaseerd op wat karakteristiek is in de huidige situatie. Ze geven daarmee op dit moment nog weinig ruimte voor het toepassen van duurzame en circulaire materialen die nog niet gebruikelijk, maar in potentie wel goed inpasbaar zijn. In lijn met de Uitvoeringsagenda Circulair 2023-2026 wordt daarom voorgesteld om de mogelijkheden voor deze materialen te verruimen, op een manier die recht doet aan de (bescherming van de)

omgevingskwaliteit van de stad. Impliciet bestond de ruimte voor duurzame materialen al in de nota: veel criteria zijn open geformuleerd en er is altijd een gewogen oordeel mogelijk, wanneer met een goed ontwerp wordt afgeweken van de expliciete criteria. Met dit besluit worden duurzame alternatieven op traditionele materialen expliciet toegevoegd als een te overwegen optie. Het criterium dat een materiaal van goede kwaliteit moet zijn, en moet passen bij het karakter van het gebouw en de omgeving, blijft ongewijzigd.

Per ruimtelijk systeem (centrum, 19e-eeuwse ring, gordel '20-'40, AUP, woonerven en meanders enzovoort) en per VVKB (veel voorkomende kleine bouwplannen, zoals dakkapellen, aanbouwen en bijgebouwen) is bekeken in hoeverre er een aanpassing gewenst is, waarbij steeds ook het erfgoedbelang is meegenomen. Daarvoor is uitgebreid afgestemd met de welstandscoördinatoren (VTH) van de verschillende stadsdelen en de Commissie Omgevingskwaliteit. In het document met uitgeschreven wijzigingen is terug te lezen in welke ruimtelijke systemen en VVKB's de optie voor duurzame materialisering wordt toegevoegd.

Dit besluit heeft geen financiële consequenties. De organisatie rond vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) verwacht dat de benodigde inzet binnen de VTH keten (zowel in capaciteit als in kennis en competenties) past binnen het jaarprogramma VTH. Met VTH en het bureau van de Commissie Omgevingskwaliteit zijn afspraken gemaakt over training en implementatie.

Deze wijziging heeft geen betrekking op vastgestelde welstandskaders buiten de welstandsnota, zoals beeldkwaliteitsplannen voor transformatielocaties. Wanneer deze criteria voor materialisering bevatten, blijven deze ongewijzigd met dit besluit.

Conceptadvies DB

Het dagelijks bestuur formuleert hier – indien van toepassing – voor de stadsdeelcommissievergadering een conceptadvies

Het dagelijks bestuur adviseert het college positief over het voornemen om het wijzigingsbesluit welstandsnota: duurzame materialisering vast te laten stellen door de gemeenteraad.
Het dagelijks bestuur onderschrijft het belang van deze beperkte wijziging van de welstandsnota, omdat hiermee onnodige belemmeringen worden weggenomen voor het toepassen van duurzame en circulaire materialen in de gebouwde omgeving.

De welstandsnota heeft een grote invloed op de materialisering van gebouwen in de stad; het expliciet opnemen van duurzame alternatieven draagt bij aan de transitie naar een circulaire en klimaatneutrale stad, conform de Uitvoeringsagenda Circulair 2023–2026.
Het DB waardeert dat de voorgestelde verruiming zorgvuldig is vormgegeven. De kerncriteria, dat materialen van goede kwaliteit moeten zijn en moeten passen bij het karakter van het gebouw en de omgeving, blijven ongewijzigd. Daarmee wordt geborgd dat de omgevingskwaliteit behouden blijft en wordt voorkomen dat materialen worden toegepast die een korte levensduur hebben en snel vervangen moeten worden.

Daarnaast stelt het DB vast dat:

- De wijziging ruimte biedt voor innovatie, zonder afbreuk te doen aan erfgoed- en welstandsbelangen;
- Maatwerk door de Commissie Omgevingskwaliteit mogelijk blijft, doordat de systematiek van een gewogen oordeel intact is;
- Er zorgvuldig is afgestemd met de welstandscoördinatoren (VTH) van de stadsdelen en de Commissie Omgevingskwaliteit;
- De implementatie en benodigde kennisontwikkeling binnen de VTH-keten passen binnen het bestaande jaarprogramma.

Het dagelijks bestuur ziet geen negatieve gevolgen van dit voorstel voor het stadsdeel en verwacht dat initiatiefnemers op een passende wijze gebruik kunnen maken van de geboden ruimte voor duurzame materialisering.
Het DB adviseert het college derhalve positief over het wijzigingsbesluit en ondersteunt de vaststelling daarvan door de gemeenteraad.

Advies stadsdeelcommissie

Advies van de stadsdeelcommissie aan het DB

In Noord kennen we verschillende welstandskaders, het opvallendste verschil met de rest van de stad is de aanwezigheid van veel 'Tuindorpen', 'Historische kernen, linten en fragmenten' en het 'Buitengebied'-kader die extra aandacht verdienen, omdat ze in de rest van de stad minder voorkomen en daardoor extra bijdragen aan de identiteit van Noord.

Dit komt oa terug in aanpassingen bij de 'Welstandscriteria categorieën' van '3. Houten huizen', '4. Boerderijen', '5. Stolpen', '6. Kaakbergen' die de volgende toevoeging krijgen;
"duurzame alternatieven, zoals biobased materialen, zijn in kwaliteit gelijkwaardig en passend bij het karakter van de omgeving"
Door te stellen dat het in kwaliteit gelijkwaardig moet zijn, worden mogelijk interessante biobased alternatieven onmogelijk gemaakt. Soms is een in de basis mindere kwaliteit met een strenger onderhouds- of vervangingsregime wel een volwaardig alternatief OF mogelijk is de kwaliteit veel hoger. Dezelfde zin komt ook bij andere criteria terug.

Binnen de 'Welstandscriteria ruimtelijke systemen' ligt de focus voor Noord op
de Noordelijke linten (2a), Oude dorpen (2c), Tuindorpen (5) en Buitengebied Amsterdam (11a). Hier zien wij geen wijzigingen die directe impact hebben op Noord.

De SDC Noord vraagt zich af waarom bij 'Winkelgebieden (6e en 8f)' nog ingezet is op het gebruik van beton, door te stellen 'gevels zijn in de regel van baksteen in combinatie met beton en glas'. We hoeven beton niet te verbieden, maar we kunnen het wel ontmoedigen bij nieuwbouw door het hier niet expliciet te benoemen. Dezelfde zin komt ook bij andere criteria terug, soms zelfs in combinatie met aluminium. Het gebruik van aluminium en beton hoeft niet expliciet aangemoedigd te worden. Bij bijvoorbeeld 'Kantoren (10c)' is het gebruik van natuursteen wel expliciet uit de omschrijving gehaald.

In het algemeen steunen we de wijzigingen en zijn we blij met een verbreding van de mogelijkheden van duurzaam materiaalgebruik, waaronder biobased bouwen, daarmee steunen we ook het conceptadvies van het DB. Enige punt van kritiek op het DB-advies is de opmerking over materialen met een korte levensduur. Dit zouden we graag aangepast zien.
We vragen het DB mee te geven aan de Commissie Omgevingskwaliteit kritisch te kijken naar de voorschriften om het gebruik van niet-duurzame materialen te ontmoedigen.

Finaal advies DB

Advies van het dagelijks bestuur aan het college van burgemeester en wethouders

Het dagelijks bestuur adviseert het college positief over het voornemen om het wijzigingsbesluit *welstandsnota: duurzame materialisering* vast te laten stellen door de gemeenteraad. Daarbij verzoekt het DB om enkele aanpassingen en een aandachtspunt mee te nemen.

Het dagelijks bestuur onderschrijft het belang van deze wijziging van de welstandsnota, omdat hiermee onnodige belemmeringen worden weggenomen voor het toepassen van duurzame en circulaire materialen in de gebouwde omgeving.
De welstandsnota heeft een grote invloed op de materialisering van gebouwen in de stad. Het expliciet opnemen van duurzame alternatieven draagt bij aan de transitie naar een circulaire en klimaatneutrale stad, conform de Uitvoeringsagenda Circulair 2023–2026.

Daarnaast stelt het DB vast dat:

- de wijziging ruimte biedt voor innovatie, zonder afbreuk te doen aan erfgoed- en welstandsbelangen;
- maatwerk door de Commissie Omgevingskwaliteit mogelijk blijft, doordat de systematiek van een gewogen oordeel intact is;
- zorgvuldig is afgestemd met de welstandscoördinatoren (VTH) van de stadsdelen en de Commissie Omgevingskwaliteit;
- de implementatie en de benodigde kennisontwikkeling binnen de VTH-keten passen binnen het bestaande jaarprogramma.

Het DB verzoekt het college om bij de verdere besluitvorming de volgende aanpassingen mee te nemen:

- de passages waarin wordt gesteld dat gevels *'in de regel'* zijn uitgevoerd in beton of aluminium (zoals onder andere bij *'Winkelgebieden (6e en 8f)'*), zodanig aan te passen dat deze formulering niet sturend werkt bij nieuwbouw. Het DB onderkent dat materialen als beton en aluminium in bestaande en met name naoorlogse gebieden historisch zijn gegroeid en cultuurhistorische waarde kunnen hebben. Tegelijkertijd acht het DB het wenselijk om in de toekomst nader te bezien hoe de afweging tussen het behoud van cultuurhistorische waarden en duurzaamheidsdoelstellingen kan worden gemaakt. Door de passages nu beschrijvend te houden voor bestaande situaties en niet richtinggevend voor nieuwbouw, kunnen duurzame alternatieven volwaardig worden meegewogen;
- bij *'Kantoren (10c)'* op pagina 211–212 het materiaal *'staal'* te vervangen door *'natuursteen'.* De stadsdeelcommissie signaleerde hier een onjuistheid.

Verder vraagt het DB aandacht voor het belang van maatwerk bij de toepassing van het kwaliteitscriterium *'duurzame alternatieven zijn in kwaliteit gelijkwaardig'*. Het DB onderschrijft het hanteren van een kwaliteitscriterium, maar acht het wenselijk dat dit criterium ruimte laat voor verschillende vormen van kwaliteit. Ook duurzame alternatieven die in de basis een andere kwaliteitsopbouw kennen, bijvoorbeeld met een strenger onderhouds- of vervangingsregime, of juist met een hogere kwaliteit, kunnen een volwaardig alternatief vormen. Het DB benadrukt dat de beoordelingsruimte van de Commissie Omgevingskwaliteit actief moet worden benut, zodat ook deze en andere innovatieve duurzame alternatieven kunnen worden meegenomen.

Het dagelijks bestuur ziet geen negatieve gevolgen van dit voorstel voor het stadsdeel en verwacht dat initiatiefnemers op een passende wijze gebruik kunnen maken van de geboden ruimte voor duurzame materialisering.

Het DB adviseert het college daarom positief over het wijzigingsbesluit en ondersteunt de vaststelling daarvan door de gemeenteraad.

Reactie college op advies dagelijks bestuur

< Invulinstructie:
Na collegebesluit hier de reactie van het college op het finaal advies van het dagelijks bestuur. Het ingevulde formulier meesturen naar de gemeenteraad en gelijktijdig naar de stadsdelen. >
...